

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

WŁOCHATKA

Aegolius funereus

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorosłe: mała sowa o zwartej sylwetce, sutym upierzeniu i dużej, kanciastej głowie. Czarno obwiedziona jasna szlarka i brwi sięgają wysoko ponad żółte oczy, co nadaje jej „zdziwiony” wygląd. Na wierzchu ciała brązowa z licznymi białymi plamkami. Spód ciała jasny z rozmytymi podłużnymi brązowymi pasami.

Młode: wyraźnie ciemniejsze, czasami niemal czarne. Wyraźnie kontrastują białe znaczkii brwi i podbródka.

Gatunki podobne: pójdzka i sóweczka.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PUCHACZ

Bubo Bubo

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: największa sowa europejska. Upierzenie w tonacji ciemnobrązowej z licznymi kreskami i plamami czyni tą sowę, pomimo dużych rozmiarów, słabo widoczną w terenie. Charakterystyczne duże, pomarańczowe oczy oraz długie pióra uszne, które trzyma w pozycji horyzontalnej, a w momentach niepokoju – unosi. Szlara słabo zaznaczona.

Młode: opuszczają gniazdo na piechotę w drugim puchu. Później, jako lotne, są tylko nieco ciemniejsze od dorosłych.

Gatunki podobne: od innych gatunków sów znacznie większe. Zbliżonych rozmiarów jest puszczyk mszary, który ma jednak bardzo wyraźną szlarę i małe, żółte oczy (gatunek nielegowy w Polsce).

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PUCHACZ

Bubo Bubo

Gniazdo: gniazdo to płytki dołek. Gnieździ się na półce skalnej lub u nasady skały, w gniazdach ptaków (np. bociana czarnego, bielika), na kępie w olsie, u nasady pnia między korzeniami, pod wykrotem. W terytorium puchacz posiada kilka miejsc gniazdowych, z których na przemian korzysta.

Jaja: 2-3 składane w odstępach 2-3 dni od II do ½ IV (wyjątkowo w I, nasilenie w III). Wysiaduje od pierwszego jaja przez 5 tygodni.

Pisklęta: klucie niejednocześnie. W trzecim tygodniu zaczynają już samodzielnie pobierać pokarm. Opuszczają gniazda w 5 tygodniu, nie potrafiąc dobrze latać. Lotność uzyskują po dalszych 2 tygodniach. Puch na głowie utrzymuje się u nich jeszcze przez długi czas. Dojrzałość płciową uzyskują w 2-3 roku życia.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PUCHACZ

Bubo Bubo

Zachowanie: bardzo wrażliwy na niepokojenie. Spłoszony odlatuje poza zasięg wzroku, często się chowa za pniem, krzakiem, nierównością terenu itp., obserwując intruza z daleka. W obliczu drapieżnego ssaka przybiera czasem pozycję odstraszącą, strosząc pióra oraz rozkładają na boki skrzydła.

Głosy: głos samca to bardzo donośne (słyszane z ponad 2 km) „u-hu”. Samica odzywa się rzadziej, podobnym ale wyższym głosem. Poza tym ptaki odzywają się innymi szczekającymi i skrzeczącymi głosami.

Polowanie i pokarm: poluje najczęściej z czatowni na skraju lasu. Wielkość zdobyczy zróżnicowana od najmniejszych ssaków owadożernych po zwierzęta wielkości zająca czy kaczki. Poluje również na ptaki szponiaste i inne sowy.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PUSZCZYK URALSKI

Strix uralensis

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: ptak wielkości myszołowa. Wydłużona sylwetka. Długi ogon z charakterystycznymi pięcioma szerokimi ciemnymi pręgami. Zaokrąglona głowa, szlara jednobarwna, obwiedziona cienką czarno brązową linią. Oczy małe, czarne. Dziób żółty. Upierzenie szaro-białe, aczkolwiek spotykane są osobniki o ciemnobrązowym ubarwieniu. Prząd ciała z wyraźnym podłużnym kreskowaniem. Na wierzchu ciała ciemne plamy bardziej podłużne, większe i ciemniejsze. Skrzydła długie i szerokie zaokrąglone na końcach. W locie widoczna masywna głowa i długi ogon.

Młode: najczęściej szare z brązowymi prążkami. Jasna, wyraźna szlara.

Gatunki podobne: puszczyk (szczególnie jasnoszara forma), puszczyk mszarny.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PUSZCYK

Strix Aluto

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: średniej wielkości sowa (wielkości wrony⁷) o krępej sylwetce i dużej zaokrąglonej głowie, wyraźnej szlarze i czarnych oczach. Występuje w dwóch odmianach barwnych szarej i brązowej. Na piersiach i brzuchu występują poprzeczne i podłużne kreski tworzące wzór odwróconych choinek.

Młode: opuszczają gniazdo jako nietoty już po miesiącu i przesiadują na gałęziach w pobliżu gniazda.

Gatunki podobne: puszczyk uralski, uszatka (w locie).

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PÓJDŹKA:

Athene noctua

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: mała sowa o krępej sylwetce z dużą spłaszczoną głową. Krótki ogon. Długie nogi, skok obficie opierzony, natomiast palce znacznie słabiej. Słabo zaznaczona szlارا z szerokimi białymi brwiami, ciemniejsza w okolicach dzioba. Dziób zielonkawożółty. Oczy jaskrawożółte. Wierzch ciała brązoszary, z białymi plamami, drobniejszymi na głowie, a największymi na skrzydłach. Spód ciała biały z podłużnymi zlewającymi się ze sobą szarobrazowymi kreskami i plamami. Lot szybki, falisty, zwykle nisko nad ziemią. Skrzydła zaokrąglone.

Młode: ciemniejsze od ptaków dorosłych z mniej wyraźnymi plamami i kreskami. Mało wyraźne jasne brwi.

Gatunki podobne: włóchatka, sóweczka.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PŁOMYKÓWKA

Tyto alba

Gniazdo: zajmuje najczęściej wieże i strychy budynków sakralnych, wieże ratuszowe, strychy, stodoły, wentylatory w budynkach. Poza granicami kraju wciąż gniazduje w dziuplach i skałach. Jaja składa bezpośrednio na gołym podłożu.

Jaja: zwykle 4-8, składane w odstępach 2-3 dniowych, eliptyczne, gładkie, białe, bez połysku. Wysiadywanie 30-32 dniowe po złożeniu ostatniego jaja, wyłącznie przez samicę. Jaja składa najczęściej z początkiem IV.

Pisklęta: klucie nierównoczesne. Różnica wieku między najmłodszym a najstarszym pisklęciem w lęgu może wynosić nawet 14 dni. Opieka rodzicielska po wylocie trwa 3-5 tygodni. Dojrzałość młode osiągają po 12 roku.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

USZATKA

Asio otus

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: wielkość sójki (ok. 35cm). Dymorfizm płciowy słabo wyrażony. Szczupła sylwetka, wąska głowa. Charakterystyczne wąskie pióra uszne długości 4,5 cm, które wyjątkowo mogą być słabo widoczne. Oczy pomarańczowe. U siedzącego ptaka długie skrzydła sięgają poza ogon. Szlara dobrze zaznaczona, od strony dzioba pasy jasnych piór, oczy jaskrawo pomarańczowe. Ubarwienia stanowi świetnie maskująca mieszanka barwy brązowej w różnych odcieniach oraz czerni i szarości.

Młode: po wylocie od piskląt puszczyka różnią się od początku pomarańczowymi tęczęwkami, ciemną twarzą oraz już uformowanymi piórami usznymi. Opierzenie całkowite uzyskują w 7 tygodniu życia (miesiąc po opuszczeniu gniazda). W pierwszym roku życia mają więcej prążków na ogonie niż dorośle.

Gatunki podobne: puszczyk i uszatka błotna.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

USZATKA BŁOTNA

Asio flammeus

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: charakterystyczna, czarna maska wokół cytrynowożółtych oczu, niewielkie uszka dł. Ok. 2 cm, które unosi jedynie w momentach niepokoju i mała głowa. Sylwetka pochylona do przodu silniej niż u reszty sów. Występuje dymorfizm płciowy, wyrażony jaśniejszym ubarwieniem spodu skrzydeł u samców.

Młode: bardzo podobne, nieco ciemniejsze od dorosłych.

Gatunki podobne: uszatka

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

SÓWECZKA

Glaucidium passerinum

Wygląd i cechy rozpoznawcze:

Dorośle: ptak wielkości skowronka o małej „wciśniętej” w tułów głowie. Żółte oczy białe obwiedzione, z wyraźnymi brwiami i pasem od strony żółtego dzioba. Szlara niewyraźna. Upierzenie wierzchem ciemnobrązowe, z licznymi małymi, białymi, rozproszonymi plamkami, które na głowie są zwykle bardziej gęste. Brzuch i pierś białe w długie, wąskie, brązowe pasy. Krótkie nogi praktycznie niewidoczne, ukryte w długich piórach nogawek. Na ogonie 5 wąskich, białych pasów.

Młode: wyraźnie ciemniejsze, ze słabym plamkowaniem i bardziej skontrastowanymi oznaczeniami wokół dzioba i oczu. Poszczególne osobniki możliwe do rozróżnienia głównie po rysunku wokół oczu i dzioba oraz płaszczu.

Gatunki podobne: pójdzka, włachatka

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

PIÓRA CZUCIOWE

Sowy są dalekowidzami. Wyjątkowo długie pióra czuciowe wokół dzioba pomagają im w wyczuwaniu tego co znajduje się bezpośrednio przed dziobem.

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

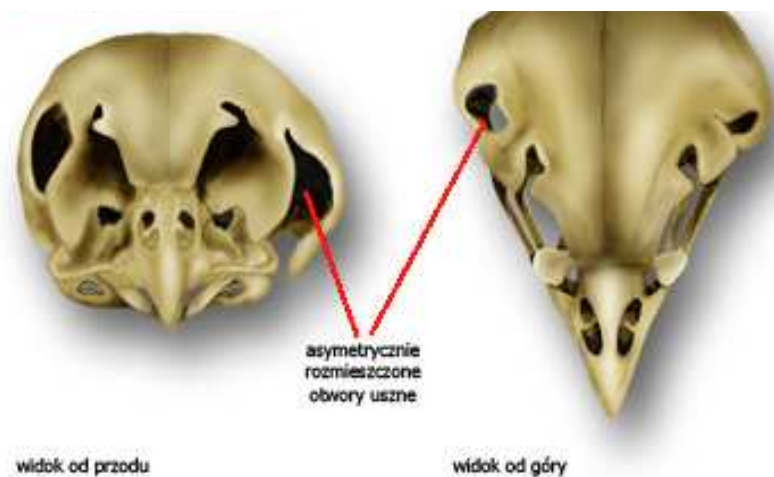

Gmina Pakość

ZMYŚŁ SŁUCHU

Słuch sów wielokrotnie przewyższa czułością słuch człowieka, co pozwala im zlokalizować ofiarę prawie w całkowitych ciemnościach, wśród gęstych roślin, bądź pod warstwą śniegu.

Prawdziwe otwory uszne znajdują się pod warstwą piór z boku głowy na wysokości oczu. U niektórych sów- na przykład włochatki- są one położone niesymetrycznie względem siebie, przez co dźwięki docierają do nich nierównocześnie. Pozwala to z niezwykłą dokładnością zlokalizować ofiarę.

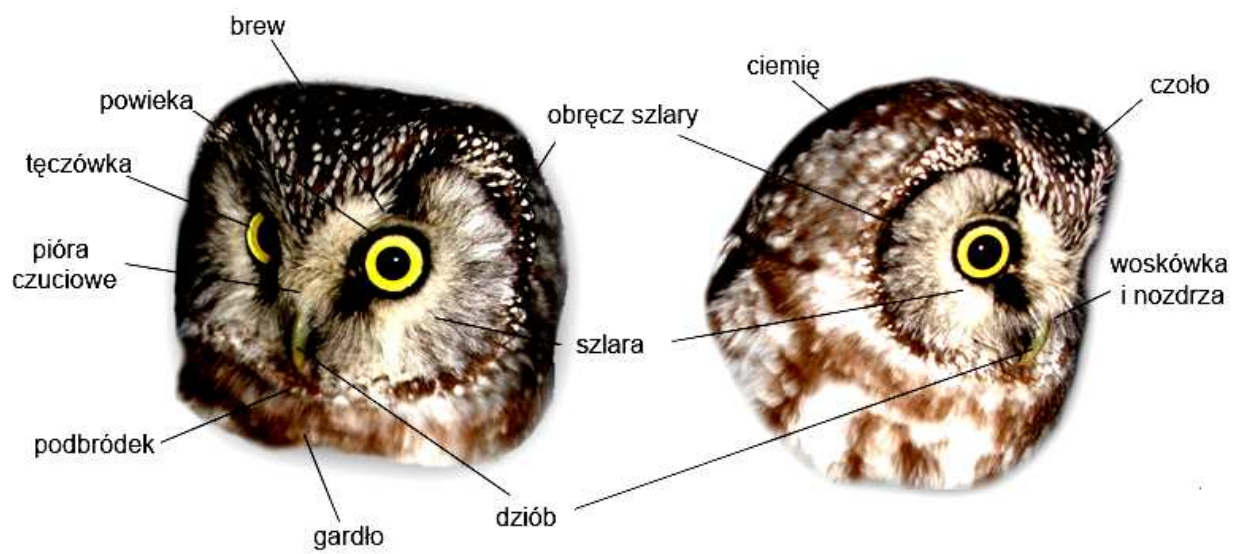

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

OPIS SOWY

Wielkopolski Urząd Marszałkowski

Gmina Pakość

CZUBAJKA KANIA

(*Macrolepiota procera*, (Skorp. ex Fr.) Sing., pot. Sowa)

Jest to grzyba należący do rodziny pieczarkowatych.

Dość pospolity na terenie całej Polski, gdzie występuje od lipca do listopada.

Kapelusz: W kształcie parasola o średnicy 10-30 cm z garbkiem na środku, z popękaną, łuszczącą się skórą. U młodych kapelusz w całości jest brązowy. Brzeg kapelusza postrzępiony, zazwyczaj biały.

Błaszki: Błaszki gęste, białe o szerokości 1-1,8 cm, nie dochodzące do trzonu.

Trzon: O długości 20-40 cm, wysmukły, u dołu bulwiasty, u młodych okazów brązowy, u starszych popękany, pierścień ruchomy, biały. Na trzonie występują ciemniejsze poprzeczne prążki. Początkowo jest pełny i gąbczasty, na starszych owocnikach pusty w środku.

Miażdż: Biały, nie zmienia barwy po uszkodzeniu. Smak łagodny, przyjemny. Wydziela delikatny zapach.

Wysyp zarodników: Zarodniki elipsoidalne, gładkie, o rozmiarach 15-20 x 10-15 μm .

Biotop: Występuje pospolicie na brzegach lasów liściastych i iglastych, na polanach leśnych i zrębach, na łąkach, w okresie od lipca do października.

Znaczenie: Grzyb jadalny: uważany za bardzo smaczny, jadalne są nóżki i kapelusze. Pierścienie są jednak gorzkie. Najczęściej kanie przyrządza się poprzez panierowanie w formie kotleta. Można też jeść smażone kapelusze z chlebem. Nie zjada się młodych grzybów, z uwagi na możliwość pomylenia z muchomorami.

Przez niewprawnych grzybiarzy bywa mylony ze śmiertelnie trującym muchomorem sromotnikowym, głównie z jego białymi odmianami.

